

CRNA GORA
JU Muzej Bijelo Polje

Primljeno:				
Org. jed.	Jed. as.	Red. broj	Prilog	Vrijednost
03/23	402	10		



JAVNA USTANOVA M ♦ U ♦ Z ♦ E ♦ J BIJELO POLJE
Radnička 19, Bijelo Polje, 84000
E-mail: muzej@bijelopolje.co.me
Tel./faks: +38250 431-579
Šifra djelatnosti: 91.02
PIB: 03119556
Registarski broj: 80027042
Žiro račun: ; 520 – 36684 – 21 Hipotekarna banka

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2022. GODINU SA FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJEM

31. 12. 2022. godine

I UVOD

Izvještaj o radu JU Muzej Bijelo Polje za 2022. godinu sadrži aktivnosti koje proizilaze iz Programa rada Muzeja za 2022. godinu, zakona koji definišu oblast kulture i muzejskih akata

Djelokrug rada Muzeja obuhvata poslove u okviru organizacionih jedinica koje podrazumijevaju ostvarivanje aktivnosti u oblasti arheoloških, etnografskih, istorijskih, numizmatičkih i umjetničkih djelatnosti, kao i sprovođenja svakodnevnih obaveza.

S tim u vezi, ovim izvještajem su obuhvaćeni poslovi koji se realizuju u okviru organizacionih jedinica:

1. Odjeljenja muzejskih zbirki;
2. Odjeljenja stručnih poslova;
3. Odjeljenja opštih poslova.

II PREGLED REALIZOVANIH AKTIVNOSTI

Muzej je tokom 2022. godine realizovao veliki broj aktivnosti i programa, upros problemima vezanim za kašnjenje sa završetkom radova na rekonstrukciji zgrade Muzeja,. I pred otežavajućih okolnosti za regularno funkcionisanje svih segmenata rada i sprovođenja planiranih aktivnosti, stručnjaci Muzeja su se izborili sa novonastalim okolnostima i iskoristili vrijeme da svoje planove i programe prilagode datoj situaciji, čime su stvorili uslove za nesmetano obavljanje osnovnih funkcija i aktivnosti koje su se manifestovale kroz zaštitu i promociju kulturne baštine i opšte podizanje kulturnog nivoa grada.

U tom kontekstu, Muzej je tokom 2022. godine realizovao većinu aktivnosti i programa u skladu sa zakonima o kulturi, muzejskoj djelatnosti, zaštiti kulturnih dobara i opštim muzejskim aktima, čije odredbe prate rad Muzeja, a koncipirane su tako da su uvijek prisutne tendencije stalnog uvođenja novih sadržaja i unaprjeđenja postojećih programskih sadržaja.

1. ODJELJENJE MUZEJSKIH ZBIRKI

Poteškoće izazvane sa kašnjenjem i završetkom radova na rekonstrukciji zgrade Muzeja, nijesu omele Muzej da u okviru Odjeljenja muzejskih zbirki aktivno radi na promociji i očuvanju kulturnog nasljeđa našeg grada. U takvim okolnostima, Muzej je priredio više kulturnih sadržaja prilagođenih novonastalim okolnostima, što ga je, po ocjeni velikog broja kulturnih poslenika, svrstalo među najuspješnije ustanove ovakvog tipa u našoj zemlji.

U tom smislu, može se zaključiti da je Muzej u 2022. godini sa uspjehom realizovao većinu planiranih aktivnosti definisanih Programom rada za 2022. godinu i obezbijedio neophodne uslove za ostvarivanje i razvoj svih oblasti muzejske djelatnosti.

1.1. Održavanje muzejskih zbirki i promocija rada

Osnovne aktivnosti muzeja zasnovane su na zakonskim propisima i na toj osnovi pravilima muzejskog rada koji regulišu čitav niz radnji u pogledu održavanja, stručne zaštite i prezentacije pokretnih kulturno-istorijskih dobara (predmeta) kojima raspolaže Muzej.

Uvažavajući zakonske odredbe, a polazeći od činjenice da su uslovi za rad otežavajući zbog kašnjenja radova na rekonstrukciji zgrade, stručnjaci Muzeja su tokom izvještajne godine u okviru muzejskih zbirki (Arheološka, Etnografska, Istorijska, Numizmatička i Umjetnička) realizovali čitav niz aktivnosti u cilju adekvatne zaštite i održavanja predmeta koji su odloženi u depou. Izvršene aktivnosti su podrazumijevale poslove u vezi sa kontrolom i konstatacijom fizičkog stanja odloženog muzejskog materijala i opreme i po potrebi preduzimane mjere zaštite (čišćenja, provjetravanja, preslaganja i sl.) i druge radnje koje se tiču njegovog održavanja.

1. 2. Organizacija tradicionalnih manifestacija i izložbi Muzeja

Muzej je tokom svog postojanja ustanovio više tradicionalnih manifestacija koje predstavljaju značajan segment djelatnosti Muzeja, prepoznatljivih u Crnoj Gori i širem regionu. U dijelu organizacije tradicionalnih manifestacija, Muzej je 2022. godine nastavio sa redovnim radom, uprkos limitirajućim okolnostima zbog kašnjenja sa rekonstrukcijom zgrade i u vezi s tim otežavajućih uslova za rad i nedostataka prostora.

U tom kontekstu, Muzej je nastavio rad na realizaciji aktivnosti planiranih Programom rada za 2022. godinu i u izvještajnoj godini sa velikim uspjehom organizovao i priredio ustanovljene tradicionalne manifestacije i izložbe: 28. Likovni salon „Bjelopoljsko likovno proljeće“, 14. „Noći muzeja“, 34. izložbu „Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola“, 4. Internacionalne likovne susrete „Slikari Lazovići“ i 3. Dane evropske kulturne baštine.

1. 2. 1. 28. Likovni salon – “Bjelopoljsko likovno proljeće”



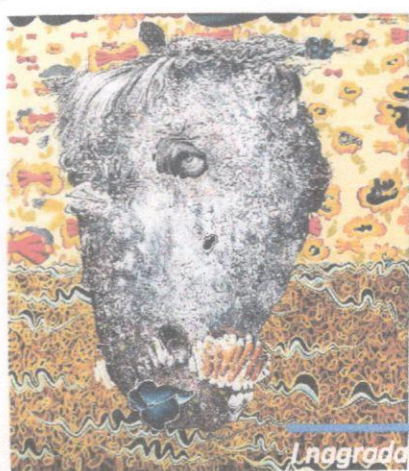
Likovni salon – “Bjelopoljsko likovno proljeće” se od 1994. godine tradicionalno održava prvog dana proljeća 21. marta i sa njim praktično počinju sve kulturne manifestacije u Bijelom Polju.

Usled navedenih otežavajućih okolnosti Muzej je, na zadovoljstvo velikog broja umjetnika i građana, sa uspjehom organizovao i priredio 28. Likovni salon koji je raznovrsnim motivima, temama i tehnikama opravdao svoju prepoznatljivost u zemlji i regionu, čime nesumnjivo predstavlja kulturnu vrijednost našeg grada.



U tom smislu, martovski likovni salon 2022. godine okupio je 29. autora koji su se predstavili sa 41. likovnim djelom o čijem je kvalitetu odlučivao Žiri u sastavu *Mirko Antonije Malešić*, istoričar umjetnosti iz Prijepolja, predsjednik, *Dino Duraković*, akademski slikar iz Prijepolja, član i *Amar Mulabegović*, istoričar umjetnosti iz Bijelog Polja, član.

U odnosu na utvrđene propozicije ovog Salona, svečanim činom su dodijeljene zahvalnice svim takmičarima, a procjenom stručnog žirija, **prva** nagrada za sliku „Jedan malecki san“ dodijeljena je *Milutinu Milu Obradoviću*, akademskom slikaru iz Bijelog Polja. **Druga** nagrada u okviru ovogodišnjeg salona pripala je *Aleksandru Fisiku*, arhitekti iz Bijelog Polja za djelo „Prelazak granice“, dok je **treća** nagrada dodijeljena *Stevanu Veličkoviću*, vizuelnom umjetniku iz Bijelog Polja za djelo „Mrtva priroda“.



1. 2. 2. "Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola Bijelog Polja"

Muzej je u izvještajnoj 2022. godini, tradicionalno u okviru "Noći muzeja", organizovao 34. Izložbu "Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola Bijelog Polja" koja je značajna po tome što je ovo, na svojevrsan način i "ulaznica" za Likovni salon "Bjelopoljsko likovno proljeće", obzirom da se likovni talenat učenika otkriva još u ranoj fazi njihovog uzrasta i dodatno ih motiviše za dalje kreativno izražavanje.



O kvalitetu radova odlučivao je žiri u sastavu: Radun Marsenić, akademski slikar i prosvjetni radnik iz Andrijevice-predsjednik, Radomir Ilić, profesor književnosti i bivši prosvjetni radnik-član i Luka Joksimović, akademski slikar-član.

Prve tri nagrade ravnopravno su podijelili učenici: *Emina Vreva*-OŠ "Braća Ribar", Zaton; *Teodora Dangubić*-OŠ "Braća Ribar", Zaton i *Lazar Bulatović* - OŠ "Aleksa Bećo Đilas", R.Rijeka.

Druge tri nagrade ravnopravno su pripale *Jeleni Minić* - OŠ "Aleksa Bećo Đilas", R.Rijeka, *Amini Guberinić* -OŠ „Marko Miljanov”, Bijelo Polje i *Ajlanu Hasanoviću*-OŠ "Mladost", Kanje.

Treće tri nagrade ravnopravno su pripale *Ani Čmiljanić* – OŠ "Vladislav St. Ribnikar", Rasovo, *Emiru Bandi*-OŠ "Dušan Korać", Bijelo Polje i *Lazaru Lazoviću* - OŠ "9.maj", Sutivan.

Diploma za ukupan dojam – opremljenost i kvalitet radova, pripala je OŠ "Aleksa Bećo Đilas", R.Rijeka.



1. 2. 3. 13. "Noć muzeja"



* Maj je mjesec tokom kojeg se tradicionalno obilježava "Noć muzeja", jedna od najzanimljivijih i najposjećenijih manifestacija, ne samo u Bijelom Polju, već i u čitavoj Evropi.

Situacija zbog kašnjenja radova na rekonstrukciji zgrade Muzeja, presudno je uticala da se ova manifestacija ne organizuje u skladu sa njenim programom i onako uspješno kako je bila organizovana do 2020. godine.

U izvještajnoj 2022. godini, osim organizacije 34. Izložbe "Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola" u galeriji Centra za kulturu, Muzej nije bio u mogućnosti da kao i ranije u okviru manifestacije „Noć muzeja“ u svojim prostorijama organizuje posjetu stalnoj postavci i dodatne programe poput: gostujućih izložbi, autorskih i stručnih vođenja, promocija knjiga, interaktivnih radionica za djecu i odrasle, projekcija dokumentarnih filmova, pozorišnih predstava i koncerata.

1. 2. 4. 4. Internacionalni likovni susreti "Slikari Lazovići"



Internacionalni likovni susreti
"Slikari Lazovići"

Četvrti Internacionalni likovni susreti "Slikari Lazovići" održani su od 19. do 25. avgusta tokom kojih su umjetnici razmjenjujući osobenu energiju i stvarajući specifične rukopise, obezbijedili više od dvadeset djela koja će biti uvrštena u bogatu riznicu muzejskog kulturnog nasljeđa.

Programu svečanog otvaranja susreta prethodilo je otvaranje izložbe slika sa 2 i 3 saziva likovnih susreta „Slikari Lazovići“, održanih 2020. i 2021. godine, a završna izložba sa ovogodišnjih Likovnih susreta, predviđena je za organizaciju petih jubilarnih Likovnih susreta 2023. godine.



Na ovogodišnjim likovnim susretima učešće je uzelo 13 afirmisanih umjetnika iz Crne Gore i zemalja okruženja, tako da su dio ove manifestacije bili umjetnici **Dragoljub Stanković Čivi**, akademski slikar iz Leskovca, **Ilija Drašović**, akademski slikar iz Gornjeg Milanovca, **Slobodanka Marjanović**, akademska slikarka iz Rudnika, **Miljana Drašković**, slikarka iz Užica, **Zvonko Tilić**, akademski slikar iz N. Sada, **Lidija Tilić**, slikarka iz N. Sada, **Radmilo Marić**, akademski slikar iz Foče, **Milutin Milo Obradović**, akademski slikar iz Bijelog Polja, **Sead Sejo Kajabegović**, akademski slikar iz Bijelog Polja, **Milica Peruničić**, akademska slikarka iz B. Polja, **Jana Rahović**, akademska slikarka iz B. Polja i **Luka Joksimović**, akademski slikar iz B. Polja.

Manifestacija je, uz dodjelu zahvalnica i priredenu izložbu radne verzije slika, svečano zatvorena 25. avgusta, u 19 časova u, još nezavršenom izložbenom prostoru Muzeja, uz prisustvo slikara i ljubitelja umjetnosti.



1. 2. 5. 3. *“Dani evropske kulturne baštine”*



European Heritage Days
Dani evropske baštine

Međunarodna manifestacija “Dani evropske kulturne baštine” održava se svake godine u septembru mjesecu. Isto tako, organizacija ove manifestacije je povezana i sa javnim pozivom ministarstva za dostavljanje prijedloga, i u vezi sa tim dostavljanjem prijava projekata za njeno obilježavanje, kojim se u značajnoj mjeri i finansirana realizacija ove manifestacije.

Takođe, treba dodati da je ova manifestacija pokrenuta kroz saradnju Evropske komisije i Savjeta Evrope, a u cilju približavanja kulturne baštine široj javnosti.

Ona je prvi put organizovana u Muzeju 2018. godine na poziv Ministarstva kulture Crne Gore, a dio je međunarodne manifestacije i obilježava se u državama potpisnicama Evropske konvencije o kulturi koja ima za cilj čuvanje, njegovanje valorizaciju i promociju tradicionalnih kulturnih vrijednosti u okviru raznolikog kulturnog prostora Evrope.

U izvještajnoj 2022. godini Muzej Bijelo Polje u okviru ove manifestacije, a u saradnji sa Maticom crnogorskom - Ogranak Bijelo Polje organizovao tribinu pod naslovom “Antički i hrišćanski nadgrobni spomenici Bijelog Polja i okoline”.

Na tribini su prezentovani rezultati višegodišnjih istraživanja antičkih nadgrobnih spomenika bjelopoljskog kraja, i hrišćanskih spomenika od srednjeg do kraja XIX vijeka. Predavač je bio prof. Radomir Ilić, pasionirani istraživač kulturne prošlosti Bijelog Polja.



1. 3. Prezentacija muzejskog rada i nabavka predmeta

Vršeći neke od primarnih funkcija Muzeja (prezentaciju rada preko muzejskih postavki i nabavku muzejskih predmeta) definisanih Zakonom o muzejskoj djelatnosti, stručnjaci Muzeja nijesu bili u mogućnosti da aktivno rade na izmjenama i dopunama stalne postavke, zbog kašnjenja sa rekonstrukcijom zgrade i u vezi s tim nepostojanja stalnog izložbenog prostora.

Uvažavajući otežavajuće okolnosti, a u cilju obogaćivanja muzejskih zbirki i priprema za period kada se budu stekli uslovi za izlaganje, u 2022. godini izvršena je nabavka (putem poklona) određenog broja muzejskih predmeta koji će krasiti prostor buduće stalne postavke rekonstruisane zgrade Muzeja.

Naime, inteziviranjem terenskog rada i saradnjom sa građanima Bijelog Polja, stručnjaci Muzeja su izvještajnoj godini pojačali aktivnosti na otkrivanju i prikupljanju muzejske građe radi popunjavanja muzejskih zbirki predmetima koji će naći mjesto u budućoj stalnoj postavci muzeja.

1. 3. 1. Stalna postavka

Iz navedenih razloga zbog kojih je zgrada Muzeja u 2022. godini bila bez stalne postavke i zatvorena za redovne posjete, stručnjaci Muzeja su kao alternativu ovome, bili angažovani na kontinuiranom praćenju fizičkog stanja muzejskog materijala, koji je odložen u pomoćnim prostorijama i drugim objektima određenim za čuvanje. Ovim aktivnostima obuhvaćene su sve radnje koje podrazumijevaju sprovođenje preventivnih mjera zaštite cjelokupnog muzejskog materijala. Ovakvim načinom rada, utvrđeno je da i ove godine prioritet treba dati izradi novih kompleta crnogorske i muslimanske muške i ženske nošnje koje zbog dotrajalosti treba zamijeniti, a koje su neizostavni dio svih budućih postavki muzeja.

U tom smislu su uspostavljeni kontakti sa relevantnim terzijskim radionicama koje bi izradile nove, autentične i kvalitetne komplete ovih nošnji. Obzirom da je ovaj prioritet utvrđen, još prošle godine, odlučili smo da, zbog visoke cijene izrade, konkurišemo projektom „Nabavka kompleta crnogorske i muslimanske nošnje za potrebe stalne postavke etnografske zbirke Muzeja”, kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2023. godinu koji je raspisalo novoformirano Ministarstvo kulture i medija. U tom smislu, pokretanjem ovakvih i sličnih aktivnosti, težimo da se na vrijeme

pripremimo za što bolju i kvalitetniju prezentaciju buduće stalne postavke Muzeja, gdje nošnji pripada jedno od vodećih mjesta.

1. 3. 2. *Povremene izložbe*

U okviru ovih aktivnosti Muzej je priredio dvije izložbe, a radi se o izložbama radova sa trećih likovnih susreta „Slikari Lazovići“ koje su održane u januaru i avgustu mjesecu, povodom 3. januara - Dana opštine Bijelo Polje i svečanog otvaranja četvrtih likovnih susreta u dvorištu muzeja.



1. 4. *Stručni i istraživački rad*

Shodno zakonskim odredbama, muzeji su dužni da sprovedu kontinuirana stručna i naučna istraživanja iz oblasti arheologije, etnologije, istorije, istorije umjetnosti, konzervacije, nepokretnih, pokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara, radi sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejskog materijala. Istraživanja se vrše u cilju identifikacije, dokumentovanja, proučavanja, utvrđivanja i sprovođenja mjera zaštite i očuvanja muzejskog materijala.

Shodno navedenom, stručnjaci Muzeja su tokom 2022. godine obavljali poslove iz svojih oblasti (etnologija, istorija, umjetnost), a koji se odnose na kancelarijsko - terenski rad, saradnju i istraživanja kao i obradu i dokumentovanje građe iz fundusa Muzeja.

Što se tiče oblasti za koje Muzej nema odgovarajući stručni kadar (arheologija, konzervacija i istorija umjetnosti), postupilo se prema propisima kojima je regulisana oblast muzejske djelatnosti i skladu sa tim konsultovan stručni kadar sa strane tj. iz drugih ustanova i institucija u Crnoj Gori i okruženju.

U okviru stručnog rada osoblje Muzeja je u 2022. godini, postupajući po prijavi/pozivu Sekretarijata za investicije Opštine Bijelo Polje i Indel Inženjeringa d.o.o. Podgorica koji su prilikom izvođenja radova na projektu izgradnje dinamičke fontane na gradskom trgu u Bijelom Polju, na poziciji iskopa na desnom dijelu planirane fontane, naišli na kamenu ploču sa natpisom na staroturskom jeziku, dimenzija 60x68 cm. obišlo teren, izvršilo uvidaj i preduzelo dalje mjere koje nalaže Zakon o muzejskoj djelatnosti i Zakon o zaštiti kulturnih dobara. Naime, po konstatovanju činjeničnog stanja, JU Muzej je pismenim aktom obavijestila Upravu za zaštitu kulturnih dobara na Cetinju, nadležnu za tu oblast, i zatražila mišljenje o daljem postupanju. U međuvremenu, predmetna ploča je deponovana u prostorije JU Muzej i time zaštićena od daljeg propadanja.

Isto tako, za radove na gradskom trgu svoje interesovanje je iskazao i Medžlis islamske zajednice Bijelo Polje koji je, takođe, uputio dopis Upravi za zaštitu kulturnih dobara i zatražio njihovo stručno mišljenje i izlazak na teren. Postupajući po dopisima JU Muzej Bijelo Polje i Medžlisa islamske zajednice Bijelo Polje, Uprava za zaštitu kulturnih dobara je formirala komisiju sastavljenu od stručnjaka te Uprave, sa zadatkom da izvrši terenski obilazak, utvrdi činjenično stanje i sačini izvještaj.

Izlaskom na teren i uvidom u stanje, stručna Komisija Uprave za zaštitu kulturnih dobara donijela je rješenje kojim se nalaže privremeno obustavljanje radova. Takođe, rješenjem je određeno da se dalje izvođenje radova nastavi pod nadzorom Uprave, uz sprovođenje odgovarajućih arheoloških istraživanja na predmetnom lokalitetu.

Na osnovu sprovedenih arheoloških istraživanja, određena je arheološka zona i otkrivene kulturne vrijednosti temeljnih ostataka sakralnog objekta džamije i mezaristana vakufa Hadži Danuše iz XVIII vijeka. U vezi s tim, preliminarim izvještajem sa ovog istraživanja predloženo je da se ovaj lokalitet na osnovu kulturnih vrijednosti, proglasi kulturnim dobrom i odrede granice njegove zaštićene okoline, uz sprovođenje preventivnih konzervatorskih mjera i istraživanja, sa izradom konzervatorskog projekta adaptacije, sanacije i konsolidacije koja će za krajnji cilj imati uspostavljanje kontinuirane zaštite i održive namjene ostataka džamije na gradskom trgu u B. Polju.



1. 5. Muzejska, medijska i internet prezentacija

U skladu sa zakonom o muzejskoj djelatnosti i programom rada za 2022. godinu, Muzej je tokom izvještajne godine, iz poznatih razloga i nemogućnosti da svoj rad popularizuje putem stalnih i povremenih postavki, rezultate svoga rada prezentovao putem medija, društvenih mreža, publikacija, stručnih časopisa, i sl. U tom smislu, medijska i internet prezentacija je kontinuirano vršena putem državnog javnog servisa RTCG, lokalnog javnog difuznog servisa „Radio Bijelo Polje“, štampanih medija („Pobjeda“, „Dan“, „Vijesti“, „Novine sjevera“, „Mozaik“ i dr.) , putem web sajtova, facebook i instagram stranica Opštine Bijelo Polje i Muzeja, sa ciljem pravovremene informisanosti građana i javnosti.

2 ODJELJENJE STRUČNIH POSLOVA

Djelatnost **odjeljenja stručnih poslova** podrazumijeva poslove iz oblasti: zaštite muzejskih predmeta (konzervacije), izrade muzejske dokumentacije, prezentacije muzejskog materijala, prosvjetno-pedagoških aktivnosti, posjeta Muzeju, izdavačke djelatnosti, saradnje sa srodnim ustanovama i institucijama u zemlji i inostranstvu, projektnih aktivnosti, održavanje stručne biblioteke, prezentacije aktivnosti u medijima, i dr.

Cijeneći otežane okolnosti Muzeja u vezi kašnjenja sa rekonstrukcijom zgrade, Muzej je odložio neke svoje redovne aktivnosti koje zahtijevaju živu riječ i komunikaciju sa publikom i medijima, a odnose se na organizovane posjete i priređivanje programa uživo (promocije, tribine, predstave i sl.)

Ipak, uprkos navedenim problemima u Muzeju su stvoreni svi preduslovi za uspješnu realizaciju većine planiranih aktivnosti, tako da je Muzej radio sve vrijeme dok traje rekonstrukcija, a da se to skoro nije ni osjetilo.

Shodno navedenom, u izvještajnoj 2022. godini preduzimane su radnje i poslovi koji su podrazumijevali preventivnu zaštitu muzejskog materijala kao i stalni pregled muzejske dokumentacije i kulturnih dobara. Isto tako, , prostorije u kojima je odložen muzejski material redovno su održavane, uz praćenje mikroklimatskih uslova, sa kontinuiranim pregledom i po potrebi preduzimanjem metoda stručno-mehaničkog čišćenja građe. Nakon provjere fizičkog stanja materijal je vraćan u kartonske kutije i odlagan na police, uz obaveznu primjenu dostupnih dezinfekcionih sredstava i ovlaživača. Preduzimanjem ovakvih mjera obezbjeđena je primarna i kvalitetna zaštita u skladu sa muzeolškim standardima.

2. 1. *Preventivna zaštita muzejskog prostora i predmeta.*

Poštujući zakonsku obavezu da su vlasnici i držaoci kulturnih dobara dužni da čuvaju, poštuju, održavaju i pravilno koriste kulturna dobra, radnici Muzeja su, iako u otežanim uslovima rada, i u 2022. godini preduzeli mjere redovne kontrole i pregleda, neophodne za identifikaciju, očuvanje i prezentaciju predmeta registrovanih kao pokretno kulturno dobro. Isto tako, nije zapostavljena i preventivna zaštita ostalih predmeta kojih ima, preko 3. 500 deponovanih u pomoćnim prostorijama Muzeja.

Shodno navedenom, a uvidom u stanje muzejskog fonda konstatovano je da se jedan broj predmeta nalazi u, ne baš dobrom stanju, a koji su ugroženi pod dejstvom fizičkih, hemijskih i bioloških faktora, zbog lotežavajućih i loših uslova čuvanja. U odnosu na tako stanje, u toku izvještajne 2022. godine, preduzete su sve neophodne mjere za ispunjavanje osnovnih uslova zaštite predmeta.

2. 2. *Muzejska dokumentacija*

Pravilnikom o načinu vođenja muzejske dokumentacije propisano je da Muzej vodi dokumentaciju, kao oblik stručnog i naučnog opisivanja muzejskog predmeta, radi njegove identifikacije, utvrđivanja porijekla, valorizacije i prezentacije.

U odnosu na tako utvrđena pravila, u Muzeju je tokom 2022. godine nastavljen rad na sređivanju dokumentacije o muzejskoj građi i obavljeni poslovi, koji se vode po vrstama muzejske građe iz oblasti vođenja muzejske dokumentacije. Isto tako, svaki novopribavljeni predmet uveden je u knjigu ulaza, za koji je izrađen i osnovni list (lična karta predmeta), određen inventarni broj i potom, zaveden u glavnu knjigu inventara.

2. 3. *Izdavačka djelatnost*

Muzeji su kao institucije kulture, dugo vremena bili identifikovani isključivo sa zbirkama koje imaju u posjedu. Vremenom, pogotovo u zemljama u kojima se u kontinuitetu ulaže u očuvanje vlastitog kulturnog identiteta, muzejske institucije su naučile da se i na druge načine povežu sa zajednicom u kojoj postoje, kao i da novim izdanjima i sadržajima tu zajednicu prošire van sopstvenih geografskih okvira.

U tom smislu, u 2022. godini nastavljeno je sa prikupljanjem i obrađivanjem arhivske građe za buduću monografiju Muzeja i u tom cilju, nastavljena saradnja sa velikim brojem novinskih i izdavačkih kuća Crne Gore, Nacionalnom bibliotekom Crne Gore - "Đurđe Crnojević", Narodnim muzejom Crne Gore, Univerzitetom u Nikšiću-katedra za sociologiju i dr, kako bi se prikupilo što više podataka za ovako vrijedan izdavački poduhvat.

Takođe, izdavačka djelatnost Muzeja je u 2022. godini ostvarena kroz redovno publikovanje kataloga izložbi, tekstova, priloga i studija.

2. 4. *Projektne aktivnosti Muzeja*

Muzej je u 2022. godini konkurisao na dva državna projekata. U tom kontekstu, Muzej je učestvovao na konkursu Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2022. godinu, projektima; „Izrada konzervatorskog projekta sanacije Mosta na Bistrici, opština Bijelo Polje“, „Izrada kompleta crnogorske i muslimanske muške i ženske nošnje“ i „III Internacionalni likovni susreti, slikari Lazovići“.

Međutim, iz nepoznatih razloga, Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2022. godinu Ministarstvo nije sprovelo, iako je na to bilo obavezno članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara.

2. 5. *Saradnja sa srodnim ustanovama, institucijama, organizacijama i pojedincima*

Muzej Bijelo Polje je u kulturnim krugovima zemlje i okruženja prepoznat kao dobar i odgovoran saradnik brojnih naučnih, stručnih, kulturnih, obrazovnih institucija i ustanova, ali isto tako i aktivni učesnik velikog broja stručnih i naučnih istraživanja na polju muzeologije i oblasti kojima se bavi.

U okviru ovih aktivnosti, Muzej je u 2022. godini ostvario saradnju sa sljedećim institucijama, ustanovama i pojedincima:

- CANU i dr. Dejanom Gazivodom, arheologom, na izradi Leksikona arheologije Crne Gore u kojem će se naći popis brojnih arheoloških lokaliteta iz Bijelog Polja,
- Nacionalnim komitetom ICOM-a Crne Gore u vezi sa problemima vezanim za poslovanje muzeja i ostvarivanje adekvatnog dijaloga i saradnje između institucija kulture Crne Gore

- Centralnom narodnom bibliotekom Crne Gore „Đurđe Crnojević“ sa Cetinja, u vezi sa pisanjem „Bibliografskog vjesnika“, časopisa Društva bibliotekara Crne Gore i Centralne narodne biblioteke Crne Gore, a u kojem će se naći svi bibliografski podaci o našem Muzeju od nastanka do danas,
- Ministarstvom kulture i medija Crne Gore u vezi sa organizovanjem edukativnih radionica na teme "Promjena muzejske paradigme", "Savremena umjetnost: izazovi klasifikacije i čuvanja",
- JU Muzejima i galerijama Podgorice u vezi sa radom na temu "Hronologija razvoja muzeja u Crnoj Gori",
- Muzejskim društvom Crne Gore, vezano za probleme sa kojima se susreću muzeji u Crnoj Gori
- Centrom za kulturu Mojkovac, gdje je na 47. Filmskom festival "Mojkovačka filmska jesen" prikazan dokumentarni - etno film posvećen zdravicama u bjelopoljskom kraju, a u produkciji JU Muzej Bijelo Polje, po scenariju Radmira Perišića, novinara i publiciste, a u režiji dr Mirka Jakovljevića.
- Lider mont mediom iz Kolašina i Visokom školom za komunikaciju iz Beograda, na izradi i izlasku četvrtog broja časopisa za njegovanje kulture sjećanja i društvenih pitanja „Trag“, u kojem će se naći više tekstova o Bijelom Polju i našem muzeju,
- Centrom za inicijative iz oblasti održivog turizma, Podgorica i Regionalnom agencijom za prostorni i ekonomski razvoj Raškog i Moravičkog okruga, Kraljevo u vezi sa prekograničnim projektom između Crne Gore i Srbije koji ima za cilj razvoj zajedničke turističke ponude za očuvanje, vrednovanje, tumačenje, integrisanje i promovisanje lokaliteta kulturne i prirodne baštine po savremenom modelu tematskih puteva.
- Saradnja sa mr Zoranom Poleksićem, publicistom na izdavanju knjige "Putevima suživota", koja se odnosi na međuetnički i međuvjerski sklad u Podgorici, Baru, Bijelom Polju i Boki Kotorskoj.
- Saradnja sa naučnim saradnikom Instituta za istoriju umjetnosti Filozofskog fakulteta u Beogradu, dr. Milanom Radujkom koji u koautorstvu sa N. Krstićem priprema knjigu „Živopis crkve Svetog Petra u Bijelom Polju“.

Pored ove konkretne saradnje na određenim projektima, izdavačkim poduhvatima, studijskim putovanjima i sl. Muzej je u 2022. godini održavao intezivnu saradnju sa dosadašnjim partnerima: Narodnim muzejom sa Cetinja, Upravom za zaštitu kulturnih dobara, Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, JU Zavičajni muzej Pljevlja, Kulturnim centrom iz Gornjeg Milanovca i dr.

3. ODJELJENJE OPŠTIH POSLOVA

U okviru odjeljenja opštih poslova, pored obavljenih pravnih, ekonomskih i administrativnih poslova, u 2022. godini, posebna pažnja je posvećena jačanju kadrovskih kapaciteta, stručnom osposobljavanju i rekonstrukciji zgrade Muzeja.

U vezi, s tim, a shodno Zakonu o muzejskoj djelatnosti i Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje muzejske djelatnosti, poslove muzejske djelatnosti mogu da vrše lica koja imaju odgovarajuću vrstu i stepen stručne spreme i položen stručni ispit za obavljanje muzejske djelatnosti koji se vrše u određenom stručnom zvanju (kustos, viši kustos, muzejski savjetnik i dr.). Vrstu i

stepen stručne sprema za vršenje poslova muzejske djelatnosti kao i uslove, program i način polaganja stručnog ispita propisuje Ministarstvo kulture i medija Crne Gore. Cijeneći značaj toga pitanja, Ministarstvo je u julu mjesecu 2022. godine pokrenulo proceduru za polaganje stručnog ispita koji je neophodno prijaviti i položiti kako bi se ispoštovali preduslovi za dalji nastavak rada zaposlenih radnika u muzejima Crne Gore. Postupajući po pokrenutoj proceduri Ministarstva, JU Muzej Bijelo Polje je obavezala svoje zaposlene, tj. one koji nijesu posjedovali Uvjerenje o položenom stručnom ispitu/zvanju, da se prijave na poziv Ministarstva kulture i medija za polaganje istog kako bi ispunili preduslov za dalji rad u muzejskoj djelatnosti. Poštujući zakonske obaveze, na poziv Ministarstva su se prijavila dva uposlena radnika Muzeja u Bijelom Polju i položila stručne ispite za zvanja muzejski dokumentarista i muzejski tehničar.

Takođe, u cilju jačanja kadrovskih kapaciteta ustanove, Muzej se u 2022. godini prijavio na javni poziv Uprave za kadrove za **učesće u Programu stručnog osposobljavanja** kojom prilikom je podnešena prijava za tri lica sa stečenim visokim obrazovanjem u oblasti muzeologije (2 arheologa/škinje i 1 istoričar/ka umjetnosti). Isto tako, Odlukom Uprave za javne kadrove obaviješteni smo da je jedno lice, sa stečenim visokim obrazovanjem iz oblasti arheologije dobilo priliku da se stručno osposobi u našoj ustanovi, što je sa uspjehom obavljeno.

3. 1. Rekonstrukcija zgrade Muzeja

Radovi na adaptaciji zgrade Muzeja započeti su juna mjeseca 2020. godine, a završetak radova bio je planiran za 30. oktobar iste godine.

Kako radovi nijesu obavljani predviđenim tempom, tek krajem 2021. godine završena je prva faza za koju je sredstva u iznosu od 115, 500, 00 € opredijelilo prethodno Ministarstvo kulture, dok je sredstva u iznosu od 50, 000, 00 € obezbijedila lokalna samouprava. Isto tako, uključujući se sa zakašnjenjem u rješavanje ovog problema, a na osnovu razmotrene informacije o nastavku projekta „Jačanje sistema upravljanja kulturnom baštinom u Crnoj Gori“ potpisanog između Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i kancelarije Programa Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori, Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 01. 12. 2021. godine donijela zaključke kojima ovlašćuje i obavezuje bivšu ministarku prosvjete, nauke, kulture i sporta prof. Dr. Vesnu Bratić da potpiše Sporazum o finansiranju kojim se od Vlade Crne Gore traži da se prenesu sredstva na račun UNDP kao organizatora posla u iznosu od 60. 000 eura.

Obzirom da JU Muzej Bijelo Polje nije zvanični partner u ovom poslu, već su to Razvojni program ujedinjenih nacija (UNDP), Ministarstvo kulture i medija Crne Gore i Opština Bijelo Polje, od samog početka smo se uključili u sve poslove oko kvaliteta izvršenih radova i pokazali interesovanje i za najsitnije detalje, iz realnih razloga i brige za dalju sudbinu zgrade Muzeja. Tim povodom smo animirali Direkciju za izgradnju i investicije Opštine Bijelo Polje, kao jednu od partnera u poslu, koji su izašli na lice mjesta i u saradnji sa nama sačinili zapisnik (27.05.2021.) o nizu propusta napravljenih u **prvoj fazi** rekonstrukcije Muzeja, i potom ga prosljedili finansijerima/partnerima, Nadzornom organu i izvođaču radova. U odnosu na takav naš stav i izričit zahtjev da nam se odgovori na navode iz zapisnika, od organizatora posla (UNDP) smo dobijali neodređene i nepotpune odgovore iz kojih se nije moglo zaključiti koje su njihove namjere povodom iznešenih primjedbi u zapisniku. Ipak, u međuvremenu su neki propusti ispravljeni, ali ne do kraja.

Što se tiče završetka radova (**druga faza**), za čiju smo finalizaciju dobili uvjerenja iz bivšeg Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore – Resor kulture i UNDP-a, da su preduzete

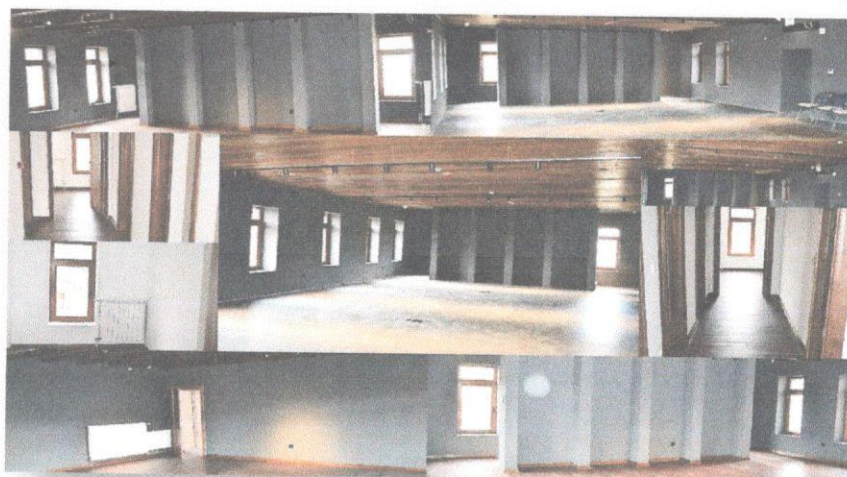
sve aktivnosti na obezbjeđenju nedostajućih sredstava i da se završetak sa sigurnošću može očekivati do februara 2022. godine. Međutim, radovi nijesu ni do danas završeni, a na naše uporno insistiranje, dobili smo odgovor od UNDP da je tender za nabavku namještaja i električne rasvjete za drugu fazu rekonstrukcije Muzeja raspisani, tek 20. 04. 2022. godine, sa rokom završetka 05. 05. 2022. godine.

U međuvremenu je 24. septembra 2022. godine, nova ministarka kulture i medija Maša Vlaović posjetila Bijelo Polje i obećala da će Ministarstvo kulture i medija nastaviti sa sprovođenjem aktivnosti koje je započelo Ministarstvo kulture sa UNDP i Opštinom Bijelo Polje, a to se obećanje odnosilo i na nastavak radova druge faze rekonstrukcije Muzeja.



Ipak, ni u izvještajnoj 2022. godini nije došlo do završetka radova na adaptaciji zgrade Muzeja, za čiju smo finalizaciju dobili uvjerenja UNDP-a i izvođača da će biti završena do kraja 2022. godine.

Što se, pak, tiče same adaptacije zgrade ona je planirana na način da se što bolje iskoristi postojeći prostor koji posjeduje veoma bogatu zbirku predmeta. U tom smislu, u sklopu **prve faze** potpuno je oslobođeno prizemlje muzeja, na način da je uklonjeno postojeće centralno stepenište i dvije



kancelarije. Ulaz u muzej je zadržan kroz postojeći hol. U holu je izgrađena biletarnica sa suvenirnicom i prostorom za portira i ložionom. Iz hola se pristupa centralnom novoizgrađenom izložbenom prostoru za koji su planirane montažne police i vitrine (na šinama), koje se mogu vrlo brzo izmjestiti i čitav prostor koristiti kao višefunkcionalan i višenamjenski – za pjesničke večeri, predavanja, tribine, radionice, razne skupove, a istovremeno je čist galerijski prostor u kome je planirano izlaganje predmeta stalne postavke: arheološke, etnografske, istorijske, numizmatičke zbirke. **Druga faza** podrazumijeva opremanje i uređenje kancelarijskog i izložbenog prostora (vitrine, oprema, kancelarijski namještaj i sl.).

Uz uvjerenje da će i ovi problemi biti prevaziđeni, nadamo se da će Muzej u programskoj 2022. godini godini, konačno biti stavljen u funkciju, kada se očekuje očekuje konačan završetak radova, i kada ćemo sa ponosom istaći da je realizacijom ovog projekta zaštićen i priveden pravoj namjeni najznačajniji i najstariji kulturno-istorijski objekat u gradu koji ima status kulturnog dobra, obzirom da je pet zbirki koje se nalaze u njemu registrovano kao pokretno kulturno dobro u periodu od 1962. do 1964. godine.

Takođe, sa zadovoljstvom ističemo da je Muzej i u 2022. godini, kao i prethodne dvije, dobio sertifikat bonitetne izvrsnosti međunarodne bonitetne kuće CompanyWall. Ovo prestižno priznanje (CERTIFIKAT) se odnosi na uspješno i sigurno poslovanje Muzeja kojim se potvrđuje da je JU Muzej Bijelo Polje u grupi preduzeća sa najboljom bonitetnom ocjenom u Crnoj Gori i da spada u sam vrh bonitetne izvrsnosti.

Na kraju, može se zaključiti da je JU Muzej Bijelo Polje u 2022. godini sa uspjehom realizovao planirane aktivnosti i obezbijedio neophodne uslove za ostvarivanje i razvoj iz svih oblasti muzejske djelatnosti.


JU MUZEJ BIJELO POLJE
Željko Raičević
 Direktor, Željko Raičević